

INFORMACE A R N Í

6. 3. 2016

Ročník XXIII., číslo 9

ČTVRTÁ NEDĚLE POSTNÍ

Zábřeh, Svěbohov, Jedlí, Maletín, Zvole, Klášterec

Štítý, Cotkytle, Horní Studénky

Postřelmov, Lesnice, Dlouhomilov

Tatenice, Hoštejn, Lubník

Mohelnice, Studená Loučka, Úsov

Červená Voda, Jakubovice, Písařov

Loštice, Moravičany

Baie de Henne, satelitní misijní farnost na Haiti

Bože, tys poslal na svět svého syna a jeho prostřednictvím uskutečňuješ naše vykoupení; oživ víru svého lidu, abychom se s oddanou zbožností připravovali na velikonoční svátky. Prosíme o to skrze tvého Syna Ježíše Krista, neboť on s tebou v jednotě ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků.

Amen

Žalm 34 **Okuste a vizte, jak je Hospodin dobrý**

1: Joz 5,9a.10-12

2: 2 Kor 5,17-21

Ev. Lk 15,1-3.11-32

Ordinárium: Břízovo č. 503

příště Ebenovo č. 504

...máme proč se veselit
a radovat,
protože tento tvůj
bratr byl mrtev,
a zase žije, byl ztracen,
a je zase nalezen. *Lk 15,32*

SVATOPOSTNÍ DOBA ROKU MILOSRDENSTVÍ

Je obdobím víry, ve kterém věříme, že upřímným pokáním a Božím pozhnáním se dá všechno zlo uzdravit.

Papež František na Popeleční středu vyslal do světa Misionáře milosrdenství.

Misionáři milosrdenství jsou spojováni především se slavením svátosti smíření.

Svatý otec jim udělil pravomoc odpouštět i ty hříchy, které jsou vyhrazeny Apoštolskému stoli.

Misionářem milosrdenství pro olomouckou arcidiecézi byl jmenován P. Bohumír Vitásek, kanovník penitenciář.

Zpovídá v olomoucké katedrále: o nedělích 9.30 – 10.30, ve čtvrtky 17.00–18.00 hod.

Kontakt: bohumir.vitasek@acho.charita.cz, tel. 731 402 051

24 HODIN PRO PÁNA

Svatý otec František nás v bule Misericordiae vultus i v Poselství k postní době vybízí, abychom se zvláště v letošním Svatém roce milosrdenství zapojili do celosvětové iniciativy s názvem 24 hodin pro Pána, která se letos koná v pátek před 5. nedělí postní, 11. března. Jedná se o adoraci spojenou s příležitostí ke svátosti smíření.

Pokud se chcete připojit k iniciativě papeže Františka, můžete v Zábřeze využít bohatého pátečního programu: v 6.45 ranní mše svatá se světelným průvodem, v 15.00 pobožnost křížové cesty, v 17.30 večerní mše svatá. Po skončení této mše svaté bude delší adorace před vystavenou Nejsvětější svátostí s možností přijetí svátosti smíření.

K iniciativě se také zapojí farnosti P. Radka Maláče a P. Josefa Altmana.

P. František Eliáš

MALETÍN. Tuto neděli 6. října ve 14.30 hod. budeme slavit mši svatou v kostele sv. Mikuláše v Maletíně.

P. František Eliáš

FARNOST JEDLÍ. Ve farnosti Jedlí připravujeme v letošním roce v kostele sv. Jana Křtitele další opravy. Obracíme se proto na farníky s prosbou o finanční pomoc. Jednou měsíčně proběhne v kostele sbírka, která bude předem oznámena. Z těchto peněz bychom rádi zaplatili nové ozvučení kostela, nová světla a také opravy bočních oltářů.

Všem štedrým dárcům Pán Bůh zaplať.

Členové farní rady z Jedlí a Drozdova

PALIVOVÉ DŘEVO

Farnost Jedlí ještě nabízí v délkách palivové dřevo k dalšímu vlastnímu zpracování. Již pouze smrk - cena 1.000 Kč za m³. (Ze dvou m³ jsou asi tři prm, tedy rovnané metry kubické.) Při větším odběru je můžeme zajistit dopravu.

P. František Eliáš, 731 626 500

FARNOST ZVOLE. Ve Zvoli mají věřící příležitost k tiché adoraci pravidelně každý čtvrtek od 17 do 18 hodin.

Své úmysly, které máte na srdci, můžete napsat v kostele na lístek a vložit do košíku. Společně je předložíme Pánu.

Mirek Hroch

DĚKANÁTNÍ SETKÁNÍ KATECHETŮ V ZÁBŘEZE

V úterý 15. března se sejdou v Zábřeze všichni, kteří se zabývají katechezí různých věkových i profesních skupin děkanátu Zábřeh.

Program:

- od 15.30 registrace v bývalé budově ZUŠ Zábřeh (naproti kostelu sv. Bartoloměje)
- 16.00 chvály v kostele sv. Bartoloměje
- 16.30 úvodní povzbuzení - exhortace papeže Františka
- 16.40 principy katecheze a náboženského vzdělávání, jejich aplikace. Diecézní katechetický projekt – přednáší otec Petr Bulvas a tým z Centra pro katechezi Olomouc
- 17.30 přestávka, občerstvení, prezentace materiálů z Centra pro katechezi Olomouc
- 17.40 diskuze, společné neformální setkání. Srdečně vás zveme.

Mgr. Bc. Jana Kratochvílová

SETKÁNÍ DOMÁCÍCH PEČOVATELŮ. V březnu vás zveme na posezení s psychologkou PhDr. Naděždou Špatenkovou, Ph.D. Budeme si povídat o psychosociálních souvislostech umírání a smrti, seznámíme se se základními fázemi umírání i truchlení, dozvíme se o tom, že zármutek je normální a přirozená reakce na ztrátu a také to, jak se zorientovat v možnostech pomoci pozůstalým. **Setkání proběhne ve středu 16. března 2016 od 16 hodin v zasedací místnosti Charity.** Srdečně Vás zveme.

Jana Skalická, propagace, tel: 736 509 431, email: propagace@charitazabreh.cz

MATEŘSKÉ A RODINNÉ CENTRUM HNÍZDO ZVE:

V úterý 8. března od 9.30 hod. na přednášku **Základy sebeobrany, asertivita** – vzdálenosti v sebeobraně – co je a co není bezpečné. Rozdíl mezi řešením situací – pasivně, agresivně, asertivně. Povědomí o okolí a základní pravidla bezpečnosti. Přednášející: Vojtěch Malčík - instruktor sebeobrany pro ženy, dospělé obecně a bezpečnostní sbory.

Pravidelný program Hnízda najdete na webových stránkách: www.hnizdozabreh.cz

KRISTÝN SLUŽEBNÍK s.r.o. Ve středu 9. března 2016 od 9 hod. do 15.30 hod. bude opět na faře v Zábřeze pracovnice servisní společnosti Kristýn služebník s.r.o., která zajišťuje kontakt mezi T-Mobile a těmi, kteří jsou zapojeni do „církvní sítě“ T-Mobile, spolu s další pracovnící, která má na starost energie pro domácnost.

Podmínkou pro nová zapojení do sítě T-Mobile je souhlas faráře či děkana, úprava smluv s dodavateli energie není na tento souhlas vázána.

P. František Eliáš, děkan

Všechny zájemce o veřejné dění nejen v Zábřeze zveme na **výroční členskou schůzi místní organizace KDU-ČSL Zábřeh, která se koná v úterý 15. března 2016 v 16.00 hod.** v Katolickém domě v Zábřeze.

Na programu budou mimo jiné informace o plnění volebního programu ve městě Zábřeze či diskuze, ve které očekáváme podněty pro další práci.

RNDr. František John

MILOSRDNÝ OTEC (Lk 15,1-3.11)

Kdo vlastně měl vinu na odchodu syna do neznáma? Otec svou přísností, matka svým nezájmem o syna, nebo bratr svou žárlivostí, nebo on sám – jak se říká: „Měl to v genech; „Bylo to v jeho přirozenosti““

Stalo by se to i ve zdravé rodině? Draží rodičové, v duchu se vás ptám: „Co váš dům, váš byt znamená pro vaše děti? Je radostí vašich dětí, je místem, do kterého se vždycky rády budou vracet? Dovede vzpomínka na domov podržet, když se nedaří, když se život sype?“

Prostředí, ve kterém dítě vyrůstá, je jedním z nejdůležitějších činitelů při ztvárnění duše a charakteru dítěte. Tři věci jsou proto nezbytné:

1. Rodina je základ přirozeného života. Prostředí, ve kterém žije, má být útulné a čisté. Rodina však není tvořena zdmi, koberci a lustry, ale srdcem a rukama rodičů. Pak se doma daří dětem po přirozené i nadpřirozené stránce.
2. Je nutné věnovat dětem svůj čas. Zvláště dítě je tvor společenský a potřebuje především otce a matku. Je třeba udělat si čas, trpělivě odpovídat na dotazy dětí, učit se s nimi, přiklonit se na stranu jejich zájmů. Neznamená to, vychovávat děti jako v bavlnce, i tím bychom jim špatně posoužili.
3. To, co nejsilněji utváří rodinné prostředí je osobnost otce a matky. Osobnost z člověka nedělá vzdělání, ani tituly, společenské postavení, nevytváří ji ani silné svaly a vzhled manekýnky. Je nutné přidat moudrost života, rozvahu, čestnost, pravdivost, charakterní jednání, ale i víru a zbožnost a lásku k Bohu.

Zvláště otcové – hlavy rodin musí být na prvním místě čestnými, vyrovnanými, ukázněnými. Vždycky žasnu, když vidím na špinavém rybníčku vykvétat krásný, bílý leknín. Ještě více jsem však okouzlen, když vidím v některých rodinách vyrůstat andělsky krásné duše. Bývá to zřídka a pravidelně jsou odrazem svých rodičů.

Lehčeji si život i domov tvoří, když je můžeme podepřít sloupem vzpomínek z dětství a lehčeji se uskutečňují životní sny, když se rodily v pevném a pokojném prostředí.

Kéž mohou o vašich dětech platit slova evangelia, řečená o Ježíši: „A Ježíš rostl věkem, moudrostí a milostí u Boha i u lidí.“

K tomu ať Vám žehná Pán na přímluvu Matky Boží Panny Marie. *P. Antonín Pospíšil*

MARNOTRATNÝ OTEC A MILOSRDNÝ SYN . . . ANEB PODOBENSTVÍ A ZPověĎ

Podobenství z Lukáše 15,1-3.11 mám moc rád, a právě tento příběh krásně a trefně ukazuje, jak to při svátosti smíření vlastně probíhá.

Syn po všech nesnázích, které ho ve světě potkali, šel „do sebe“. Vzpomíná na dům svého otce, na to, že tam nikdo neměl nouzi. Tuto chvíli můžeme krásně označit, jako pravdivý pohled do vlastního nitra. Vidí jedinou naději... „Vstanu, půjdu ke svému otci a řeknu mu: Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě.“ Syn uznává svou chybu – být jen proto, že má hlad. Vstal a šel – jak krásná podobnost s člověkem, který „vstane“ ze svého hříchu „a jde“ ke svátosti smíření. Když byl ještě daleko, otec ho spatřil a hnut lítostí běžel k němu, objal ho a políbil.“

Otec ho uviděl už z dálky. Mnoho teologů to vysvětluje tím, že ho vyhlížel. On svého syna nikdy nepohřbil, a přestože ho synův pyšný odchod hluboce zranil, neprestal oproti vší naději doufat, že se syn vrátí.

A když se tito dva muži setkají, tak není žádné trapné ticho, žádné výčitky, ale otec svého syna objímá. Syna, který přichází vyhladovělý, špinavý, v chatrných šatech. Syna, který prodal a zničil všechno to, co pro něj s láskou celý život budoval. Objímá ho, jako by mu vůbec nevadilo, že ve své náruči svírá obraz lidské ubohosti.

Teprve teď se syn dostává ke slovu: „Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě. Nejsem už hoden nazývat se tvým synem.“ Uznává svou chybu. Neomlouvá svůj hřích, neříká, že se vlastně „nic nestalo“. Syn už dospěl, a místo trucovitého sobeckého mladíčka stojí před svým tátou zralý člověk, který ví o své slabosti a který je připraven nést následky svého jednání.

Ale iniciativu opět přebírá otec. Rozkazuje svým služebníkům: „Přineste ihned nejlepší oděv a oblečte ho; dejte mu na ruku prsten a obuv na nohy.“

„Marnotratný otec a milosrdný syn?“ Když se podíváme na závěr Ježíšova podobenství vidíme, že otec dokáže být pro svého syna a z radosti nad jeho návratem pěkně marnotratný – a nelituje milostí, které pro žádné své dítě ještě neudělal. A syn? Ten udělal svému otci velikou radost. Že se vrátil, že uznal svou chybu, že se nechal obdarovat, že se nechal přijmout a obejmout... Není to snad projev „milosrdenství“? Vůči sobě i vůči otci?

PS: Rozjímání nad tímto podobenstvím jsem už před několika lety zakomponoval do jedné přípravy ke svátosti smíření (ke stažení na <http://www.robertbergman.ic.cz>). Když vás oslovilo, jako mě, tak vřele doporučuji knihu: „Návrat ztraceného syna“ od H. Nouwena – vydalo nakladatelství Paulínky. <https://rob.signaly.cz/>

O H LEDÁNÍ NA NESPRÁVNÝCH MÍSTECH

Dnes je slovo „Bůh“ zatemněno, převráceno, pokřiveno. Ježíš jako živoucí obraz Boha je lidmi odmítnut. Ale každý člověk má v sobě prostor pro „něco“, co ho přesahuje. A jelikož nepoznává, vidí jen náboženství, které nezná a odmítá, pak si tuto potřebu spirituality nahrazuje vírou ve hvězdy, v karty, v okultní praktiky a člověka nedůstojnou ezoteriku. Rozum ustoupil touze po vzrušení (evangelium už nevzrušuje). V nejvyšší nouzi (nebo ze zvědavosti) odchází člověk k léčitelům, jasnovidcům a věštcům. Tam je to jednoduché, nemusí se snažit, „oni“ mě zbaví zodpovědnosti. Už Mojžíš varuje před věštkyněmi: „Neposkvrňujte se jimi!“ (Lv 19,26-31; Lv 20,6; Dt 18,10 a 14).

Takzvaná vesmírná síla je jen pouze fyzikální, indiferentní; síla slepá a často nebezpečná. ČLOVĚK – ten je nositelem vesmírné síly! On je totiž nejen součástí vesmíru, ale jeho vrchol, středisko a zauzlení. „Svět smysl má jen skrze člověka“ – Otokar Březina. Místa, kde se cítí energie, jsou místa odedávna oblíbená lidmi. ONI tomu místu dali energii! Člověk sám je koncentrovaná energie daná mu Tvůrcem. Homo erectus skončil jako homo sapiens; ze šamana se stal po tisíciletích profesor medicíny. Není tedy moudré dnes vyhledávat šamana. Ať už se on sám domnívá, že má uzdravující schopnosti nebo pracuje s jakoukoli magií. Jak se to pozná??

Chyba je v základu: „Hleďte nejprve Boží království a všechno ostatní vám bude přidáno“ (Mt 6,33). My ovšem hledáme nejprve království světa a Boží království nám může být ukradeno. Nežijeme v úžasu nad směřováním Života a voláním ke vstupu do jeho NITRA. Hledáme na nesprávných místech.

P. Jan Rybář (www.jesuit.cz)

ČERVENOVODSKO ČERVENOVODSKO

Sbírky z neděle 28. února: Mlýnický Dvůr 230, Písařov 565, Jakubovice 376, Červená Voda 6.013, Domov důchodců sv. Zdislavy 95, Janoušov 760 Kč.

Všem dárcům Pán Bůh zaplat.

- **Setkání nad Bibli** u paní Hrazdírové se uskuteční ve čtvrtek 10. března ve 13.00 hod.
- **24 hodin pro Pána:** Adorace spojené s možností přijetí svátosti smíření v pátek 11. března: Jakubovice 13.30–14.15, Písařov 14.00–15.00, Červená Voda 19.00–20.00 hod.
- **Biřmovanci** se setkají v neděli 13. března v 17.00 hod. na faře v Červené Vodě.

P. Radek Maláč

LOŠTICKO LOŠTICKO LOŠTICKO

Sbírka z neděle 28. února: Moravičany 1.777 Kč; Loštice 2.825 Kč.

Pán Bůh zaplat za vaši štědrost!

P. Kristián Libant, CM

ADORACE NA TÉMA MILOSRDENSTVÍ

Příští sobotu 12. března v 17.00 hod. se přijďte duchovně naladit do kostela sv. Jiří v Moravičanech. Adoraci na téma Milosrdenství povede otec Kristián Libant, CM, hudebně ji bude doprovázet schola Jiřinky.

V tomto roce milosrdenství má postní období i naše modlitba a vcelku naše „postění“ nabýt novou formu, která vede k osobnímu a komunitnímu obrácení.

Bez chvil adorace a modlitby náš život snadno ztratí svůj význam, zeslabuje pod vlivem únavy nebo potíží a naše nadšení vyhasne. Církev se neobejde bez plíc modlitby. (Srov. Evangelii Gaudium, č. 262)

Vtlačme do modlitby zvláštní formu našeho já a mluvmе s Bohem o sobě a také se přimlouvejme za druhé.

Copak nepotřebujeme uzdravení a modlitby jiných lidí? Jestlipak nám modlitba a půst nepomáhají odkrývat pravou formu našeho života? Ať nám setkání s Kristem zvláště v této době pomáhá vstávat k novému životu.

P. Kristián Libant, CM

ŠTÍTECKO ŠTÍTECKO ŠTÍTECKO

Sbírky z neděle 28. února: Štíty 1.570, Cotkytle 590; Horní Studénky 850 Kč.

Všem dárcům Pán Bůh zaplat.

P. Josef Altman

24 HODIN PRO PÁNA: Adorace spojené s možností přijetí svátosti smíření v pátek 11.3.

KŘÍŽOVÉ CESTY: Tuto neděli povede křížovou cestu ve 14.30 hod. společenství Modlitby matek.

V neděli 13. března křížovou cestu ve 14.30 hod. povedou farníci.

P. Josef Altman

MOHELNICKO MOHELNICKO MOHELNICKO

Sbírky z neděle 28. února: Mohelnice 5.535, Úsov 3.772, St. Loučka 286 Kč.

Všem dárcům Pán Bůh zaplat.

P. Petr Šimara

Dr. Robert Jaschek – duchovní správa v LP 1953, pokračování

Svatky Nanebevstoupení Páně a Boží Tělo byly dispensovány od pracovního klidu – večerní mše svatá byla možností pro všechny lidi dobré vůle, aby byli po pracovní době na mši svaté. V křížové dny se slavily procesní mše svaté ve filiálním kostele, jakousi náhradou za odpadlé průvody.

První svaté přijímání muselo být odloženo až na neděli v oktávě Božského Srdce Páně. Bylo na 80 školních dětí, a pobožnost vedla katechetka slečna Hanyšová.

Reorganizace místních škol. Přes prázdniny byly mohelnické školy přeorganizovány. Z jedné měšťanky a třech národních škol byly dle ruského vzoru vytvořeny dvě osmileté střední školy, na nichž nejvyšší a nejnižší třída vůbec náboženství nemají. Ostatní třídy mají náboženství jen pro přihlášené žáky. Učivo se již nezapisuje do třídní knihy a známkování odpadá. Ani na vysvědčení není rubrika pro náboženství. Přihlášky do náboženství ukazují, že v některých třídách nebyla ani třetina žáků přihlášená. Na každé škole bylo ONV určeno 8 hodin náboženství v následujících skupinách:

1. osmiletá střední škola, přihlášeno 141 žáků, vyučování tam převzali dp. Novák z Moraččan a dp. Gregorek ze Studené Loučky.

2. osmiletá střední škola 160 žáků, II b, III b, IV a přihlášeno 43 žáků. Pro jejich vyučování byl určen Dr. Robert Jaschek. Katechetka Hanyšová byla přeložena do Zábřeha na jedenáctiletou střední školu. Z venkovských škol zklamala nejvíc Libivá, kde na čtyři přihlášky byla určena 1 hodina měsíčně. Ostatní dědiny měly po čtrnácti dnech vždy po dvou hodinách, jež tam učil rovněž dp. farář Jaschek.

Bartoš H.

FARNOSTI SPRAVOVANÉ Z TATENICE

Sbírky z neděle 28. února: Lubník 760; Tatenice 670; Hoštejn 1.200; Kosov 100 Kč.

Všem dárcům Pán Bůh zaplat.

P. Jaroslav Příbyl

SPOLEČENSTVÍ CHLAPŮ se sejde v neděli 13. března v 18.00 hod. na faře v Tatenici.

Modlitba otců za ochranu: *Pane Ježíši, pomoz nám, abychom v tomto měnícím se světě zůstávali věrní hodnotám, které jsi nám dal.*

Ochraň nás přede všemi nebezpečími duše i těla a daruj nám jistotu poznání, že skrze Tvou lásku k nám jsme osvobozeni od úzkosti a strachu z toho, co má přijít.

Daruj nám důvěru a sílu vyvarovat se hříchu, abychom si uchovali čisté srdce i mysl a mohli tak navždy stát blízko Tebe. Ochraňuj nás a naše rodiny od veškerého zla. Amen.

O čem píše KT 10/2016: Nové, již desáté, letošní vydání KT se věnuje papežově výzvě zrušit na celém světě trest smrti; domácí zpravodajství je pak zaměřeno na potravinové banky. Tématem čísla je věnováno Churchillově předpovědi rozdělení světa tzv. Železnou oponou. Perspektivy se zaměřují na odhalení Stalinových zločinů a příloha doma reflektuje navýsost aktuální téma: šikana. No a nechybí ani příloha s výsledky ankety Dobrá kniha 2015.

Sbírky z neděle 28. února: Zábřeh 11.050; Jedlí 1.800; Svěbohov 4.400; Klášterec 960; Zvole 2.480 Kč.

Dary: Zábřeh – na Honduras 2.200, na Halář sv. Petra 1.000 Kč.

Všem štědrým dárcům ať odplatí Pán.

P. František Eliáš

Dary na lepru. Ze Zábřeha byla dne 27. února 2016 předána částka 3.300 Kč.

Všem dárcům Zaplat' Pán Bůh.

Marie Ziková

Na kostel sv. Barbory jste v měsíci únoru do pokladničky v kostele sv. Bartoloměje přispěli částkou 2.000 Kč. Všem dárcům upřímně „Pán Bůh zaplat“.

Jitka Karešová, Marie Hrubá a Anna Doubravská

Tuto neděli je ve všech farnostech sbírka na SVĚTOVÉ DNY MLÁDEŽE V KRAKOVĚ.

„Není jistě náhodou, že právě v tomto roce milosrdenství vás, mladé lidi, zve papež František

od 20. do 31. července na Světový den mládeže do Krakova, do města, kde žil svatý papež Jan Pavel II. a svatá sestra Faustina, od níž polský papež přijal úctu k Božímu milosrdenství, kterou rozšířil do celé církve. Těším se, že se v Krakově společně setkáme,“ píše Dominik kardinál Duka.

ANIMÁTOŘI ZÁBŘEŽSKÉHO DĚKANÁTU

Zveme všechny mladé na děkanátní setkání mládeže do Svěbohova, které se uskuteční v tanním kulturním domě ve dnech 18. - 19. března. Čeká vás, mimo jiné, společná mše svatá, přednáška, hry a spousta přátel! Více informací na mladez-zabreh.webnode.cz

Těší se na vás animátoři zábřežského děkanátu!

Od 20. do 25. června je možnost účastnit se předprogramu v diecézi Opole, na který mladí našeho děkanátu pojedou společně autobusem z Olomouce. Přihlašování na setkání probíhá na stránkách krakow2016.signal.cz. Do 30. 4. je možnost využít snížené ceny.

11. března oslaví 50. narozeniny

paní Pavla Houserková.

Do dalších let jí přejí Boží požehnání, ochranu Panny Marie a zdraví, které tak velmi potřebuje, rodiče Zikovi.

S poděkováním za varhanickou službu se k přání připojují farnosti, ve kterých svou hrou i zpěvem doprovází liturgii.

P. František Eliáš

Týdeník Farní informace vydává Římskokatolická farnost Zábřeh, Farní 10, 789 01 Zábřeh

IČO: 48428213, tel.: 583 414 531, E-mail: rkfzab@rps.cz; <http://rkfzabreh.rps.cz>.

šéfredaktor - J. Kroul, redakce - H. Lexmanová.

Vychází nákladem 1.700 kusů pro děkanát Zábřeh. Evidenční číslo: MK ČR E 12888

Nepronajím. Za obsah příspěvků odpovídají autoři.